

HÖSTPROGRAM

2024

SJÖHISTORISKA

VÄLKOMMEN TILL SJÖHISTORISKA

Hösten på Sjöhistoriska bjuder på storslagna evenemang, spännande föredrag och fartfyllda skollov. I höstprogrammet hittar du också program och föredrag som arrangeras av museets vänförening Sjöhistoriskas Vänner. Håll utkik efter dessa och passa på att bli medlem för att få fina förmåner och erbjudanden, samtidigt som du bidrar till museets arbete.

Varmt välkommen ombord till en fullspäckad höst på Sjöhistoriska.

EVENEMANG OCH FÖREDRAG I DATUMORDNING

25 augusti

Stockholm Steam på Riddarholmen

7 september

Stadsvandring i Frihamnen*

7-8 september

Modellhelg

28 – 29 september

Baltikumdagarna: 80 år sen den stora flykten - fri entré

16 oktober

Svenska Saint Barthélemy – slaveri och sjöfart

22 oktober

Hur ska skärgårdstrafiken segla in i framtiden – paneldiskussion om elektrifiering och hållbar framdrift*

26 oktober – 4 november

Höstlov med tema sjömonster

9 november

Boknautika och Arkivens dag

13 november

Sjömannen som poet och visdiktare – Evert Taubes visor fångar sina lyssnare*

30 november

Baltisk julmarknad

10 december

Torpederingen av Gotlandsfärjan S/S Hansa – vad hände för 80 år sedan?*

20 december – 6 januari

Jullov med tema ”Jul ombord”

*Programpunkten är exklusiv för medlemmar i museets vänförening Sjöhistoriskas Vänner. Läs mer om varje programpunkt längre fram i höstprogrammet.

Du blir enkelt medlem på sjohistoriska.se/vanforeningen. Som medlem får du bland annat fri entré till Sjöhistoriska, ett exklusivt programutbud, rabatt i butiken och restaurangen samt mycket mer.

SJÖHISTORISKAS HÖSTPROGRAM

S/S Mariefred vid Mariefreds brygga. Foto: Arne Sundström/Sjöhistoriska

STOCKHOLM STEAM

25 augusti kl. 11:00 – 16:00

Söndagen den 25 augusti ångar Riddarholmen av kulturhistoria och folkfest när Stockholms världsunika ångbåtsflotta gästar. Här finns något för hela familjen. Guidade visningar, musikunderhållning, barnaktiviteter och inte minst: chansen att kliva ombord på enastående fartyg.

Ångbåtarna som deltar tillhör olika föreningar, stiftelser och rederier. De har bevarats tack vare den ideella ångbåtsrörelsen. Dessa drygt hundraåriga fartyg går fortfarande i trafik och samlas under Stockholm Steam på Riddarholmen - där första ångbåtsturen utgick en gång i tiden.

Fartygen ligger stilla under festivalen och erbjuder fika, mat och dryck ombord. Ångfärjan Djurgården 3 kör matartrafik till Riddarholmen under dagen. Sjöhistoriska arrangerar barnaktiviteter, Spårvägmuseet finns på plats och Stadsmuseet håller guidade visningar.

Några av fartygen som deltar i Stockholm Steam är: Mariefred (121 år), Ejdern (144 år) och Norrskär (114 år).

Mer information hittar du på sjohistoriska.se

MODELLHELG

7–8 september, 10:00 – 17:00

Enligt gammal tradition blir det Modellhelg på Sjöhistoriska. Flera klubbar och modellbyggare visar upp och kör radiostyrda modellbåtar av alla slag: racerbåtar, ångfartyg, skalabåtar, segelbåtar och ubåtar. För entusiaster finns möjligheten att möta olika modellklubbar, diskutera och jämföra modeller och utbyta tips. Yngre entusiaster kan bygga en egen båtmodell i vår populära skaparverkstad Ruskpricken.

BALTIKUMDAGARNA: 80 ÅR SEDAN DEN STORA FLYKTEN

28 – 29 september, 10:00 – 17:00, *fri entré hela helgen*

Under Baltikumdagarna på Sjöhistoriska hyllar vi den svensk-baltiska kulturen. Det blir musik- och dansframträdanden, föredrag, filmvisningar och livsberättelser från de som flydde sovjetisk och nazistisk ockupation under andra världskriget.

Baltikumdagarna är ett årligt arrangemang för den svensk-baltiska kultur som odlats i Sverige sedan andra världskriget. I år präglas Baltikumdagarna av 80-årsminnet av den stora flykten, då tiotusentals balter flydde undan ockupationens förtryck.

Baltikumdagarna arrangeras ihop med Baltiska samarbetsgruppen, ett samarbete mellan Sverigeesternas Riksförbund, Estlandssvenskarnas kulturförening SOV, Letternas Riksförbund i Sverige, Litauiska Riksförbundet och Svensk-Lettiska Föreningen.

Baltikumdagarna 2019. Foto: Agnese Blaubarde

FÖREDRAG: SVENSKA SAINT BARTHÉLEMY – SLAVERI OCH SJÖFART

16 oktober, kl. 18:00

Sverige blev en slavnation när den karibiska ön Saint Barthélemy blev svensk år 1784. Den svenska kolonin, och den slavhandel som bedrevs via Saint Barthélemy, har många anknytningar till marin historia.

Fredrik Thomasson berättar om Saint Barthélemys historia, slavhandel och varför Sveriges förflutna som kolonialmakt och slavnation så ofta hamnat i skymundan i historieberättandet.

Fredrik Thomasson är historiker vid Uppsala universitet och författare till boken *Svarta S:t Barthélemy: Människoöden i en svensk koloni 1785–1847* (Natur och kultur 2022).

Oljemålning av okänd konstnär från Gustavia på S:t Barthelemy. Foto: Sjöhistoriska

HÖSTLOV MED TEMA SJÖMONSTER

26 oktober – 4 november 10:00 – 17:00

Under höstlovet bjuder vi på en rad kusliga och spännande aktiviteter för hela familjen.

Följ med på en dramatiserad familjevisning och bekanta er med de mytomspunna havsvarelserna i de dunkla djupen. Eller varför inte följa med på sagostund om det som lurar under ytan?

Skapa dina egna sjömonster i vår skaparverkstad eller leta efter skattkistor och tävla om fina priser.

Mer information hittar du på sjohistoriska.se

BOKNAUTIKA OCH ARKIVENS DAG MED TEMA ARBETE OCH FRITID

9 november, kl. 10:00 – 16:00

Arkivens dag firas varje år i hela Norden under ett gemensamt tema. Årets tema är *Arbete och fritid* och det uppmärksammas med både aktiviteter och fri entré på Sjöhistoriska.

Hur såg arbetsmiljön ut på fartyg under mitten av 1900-talet? Vad fanns det att göra på fritiden ombord? Museets arkiv håller öppet och visar exempel på arbete som gjorts för att förbättra miljön ombord. Sjömannen Peter Lindquist kommer till museet och håller föredrag om sitt arbete ombord på M/S Nordstjernen under 1960-talet.

Dessutom arrangerar Sjöhistoriskas bibliotek sin årliga boknautika, med böcker om sjösport, örlog, modellbygge, fritidsbåtar, handelssjöfart och mycket mer – allt till bra priser. Kom och fynda nautisk litteratur!

Arkivens dag pågår mellan kl. 11:00-15:00, Boknautikan kl. 10:00 – 16:00. Museet håller öppet kl. 10:00 – 17:00.

BIBLIOTEK

Sjöhistoriska museets specialbibliotek har ungefär 60 000 böcker inom det maritima ämnesområdet. Här finns böcker om sjöfarts- och sjökrigshistoria, marin konst, galjonsfigurer, marinarkeologi, skepps- och båtbyggeri, navigation, fyrar, kanaler, varv och mycket annat. I biblioteket finns också svenska tidskrifter om sjösport, årsböcker från segelsällskap samt skeppslistor som Lloyds skeppslista och Svensk skeppslista.

Bibliotekets öppettider: tisdagar och onsdagar kl. 12:00-16:00

Telefon: 08-519 549 16

E-post: registrator@smtm.se

ARKIV

I Sjöhistoriskas arkiv finns handlingar som på ett eller annat sätt har med sjöfart eller fritidsbåtar att göra. En stor kategori är fartygs- och båtritningar, men det finns också dagböcker, brev, tatueringsförlagor med mera.

Arkivet har öppet för besök efter överenskommelse.

Telefon: 08-519 549 86

E-post: registrator@smtm.se

Baltisk julmarknad på Sjöhistoriska 2022. Foto: Anneli Karlsson/Sjöhistoriska

BALTISK JULMARKNAD

30 november, kl. 10:00 – 17:00

Välkomna in i värmen och till vår storsuccé baltisk julmarknad. Under en lördag i adventstid fyller vi hela huset med högkvalitativa baltiska hantverk och delikatesser. Här kommer du kunna hitta de mest unika julklapparna, vare sig de är till dig själv eller någon annan!

Den baltiska julmarknaden arrangeras ihop med Baltiska samarbetsgruppen, som är ett samarbete mellan Sverigeesternas Riksförbund, Estlandssvenskarnas kulturförening SOV, Letternas Riksförbund i Sverige, Litauiska Riksförbundet och Svensk-Lettiska Föreningen.

JULLOV MED TEMA JUL OMBORD

20 december 2024 – 6 januari 2025, kl. 10:00 – 17:00

Stängt 23 – 25 december samt 31 december och 1 januari

Under jullovet seglar vi tillbaka i tiden och tar reda på hur man firade jul ombord. Vilka knep och knåp använde sjömännen för att skapa julstämning mitt ute på det vida havet, långt bort från nära och kära?

Det blir aktiviteter som familjevisningar, sagostunder, julpyssel i skaparverkstaden och tipspromenad.

Mer information hittar du på sjohistoriska.se

SJÖHISTORISKAS VÄNNERS HÖSTPROGRAM

STADSVANDRING I FRIHAMNEN – KOMMER SPÅREN AV SJÖFARTEN FINNAS KVAR?

7 september, kl 10:00 – 12:00. Pris 100 kronor

Vad kommer att hända med den maritima miljön i Frihamnen? Stockholms Hamnar koncentrerar sin verksamhet till nya Norvikshamnen i Nynäshamn och Stockholms stads planeringsarbete för en helt ny stadsdel pågår. Kommer spåren av sjöfarten att finnas kvar?

I Frihamnen finns många spännande byggnader och miljöer knutna till sjöfarten och en svunnen tid. Vår guide tar oss runt och berättar.

HUR SKA SKÄRGÅRDSTRAFIKEN SEGLA IN I FRAMTIDEN – PANELDISKUSSION OM ELEKTRIFIERING OCH HÅLLBAR FRAMDRIFT

22 oktober, kl 17:00 – 19:00

Hur kan skärgårdstrafiken i Stockholm möta miljöutmaningarna? Det gäller både de klassiska skärgårdsbåtarna med gammal teknik och framdrift, och de modernare från slutet av 1990-talet och framåt. Vilka är de främsta utmaningarna och vad krävs för fortsatt trafik? Är elektrifiering en lösning och hur bevarar vi ett kulturarv samtidigt som Sveriges miljömål måste nås? Vi belyser ämnet utifrån olika perspektiv och diskuterar problem och nya lösningar.

Valkyrian samt Angantyr. Foto: Arne Sundström/Sjöhistoriska

Evert Taube med luta sittande i R10:an Westa II. Foto: Corneby/Sjöhistoriska

SJÖMANNEN SOM POET OCH VISDIKTARE – EVERT TAUBES VISOR FÅNGAR SINA LYSSNARE

13 november kl 18:00 – 20:00

Sjömansvisorerna var en självklar del av livet ombord, precis som flaskskepp, tatueringar, knopar och klädsömnad. Visorna skildrade långa resor, arbetet ombord, hemlängtan och olyckor.

En av poeterna var Evert Taube, som i många visor på ett mycket målande sätt lyft fram händelser och sjömansliv från när och fjärran.

Lyssna, njut och lär när Taubesällskapet framför och tolkar Evert Taubes vis-skatt.

Programmet är ett samarrangemang med Taubesällskapet.

TORPEDERINGEN AV GOTLANDSFÄRJAN S/S HANSA – VAD HÄNDE FÖR 80 ÅR SEDAN?

10 december kl 18:00 – 20:00

I november 1944, på resa från Nynäshamn till Visby, sänktes Ångfartygsaktiebolaget Gotlands passagerarfartyg S/S Hansa av en sovjetisk torped. 84 personer omkom och två överlevde.

Under tio år har Lars Kruthof och Jakob Ringbom forskat om sjökatastrofen, djupdykt i arkiven och intervjuat anhöriga. Hösten 2023 genomförde de, tillsammans med Voice of the Ocean, undersökningar vid vraket. I år utkom boken S/S Hansa, minnet av en sjökatastrof. Lyssna till Lars Kruthof som berättar om katastrofen, presenterar nya rön och avfärdar gamla sanningar.

Läs mer, anmäl dig till program och bli medlem på sjohistoriska.se/vanforeningen

VÄLKOMMEN ATT BLI VÅR VÄN

Var med och stöd Sjöhistoriska museet och bidra till att bevara svensk sjöfartshistoria. Som medlem i vänföreningen får du ta del av exklusiva medlemsaktiviteter och förmåner.

SOM MEDLEM FÅR DU BLAND ANNAT:

- Fri entré till Sjöhistoriska museet
- Program exklusivt för medlemmar
- Erbjudanden om att följa med på medlemsresor
- Årsbok som utkommer vartannat år
- Inbjudan till vernissager och exklusiva evenemang
- 10% rabatt i Sjöhistoriskas butik
- 10% rabatt på Sjöhistoriska Café & Bar
- 20% rabatt på lokalbokningar
- Fri entré till Skaparverkstaden (familjemedlemskap)
- 10 % rabatt på Seglarskolan (familjemedlemskap)

KONTAKTA VÄNFÖRENINGEN

Sjöhistoriskas Vänner
Box 27 131
102 52 Stockholm

Telefon: 08-519 558 85
E-post: foreningen.sjohistoriska@smtm.se

Facebook och Instagram:
Sjöhistoriskas Vänner

Sjöhistoriskas Vänner - Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum i Stockholm - bildades 1913 och spelade en avgörande roll för att Sjöhistoriska finns idag. På föreningens allra första möte klubbades det igenom att arbetet för att Stockholm skulle få ett sjöfartsmuseum skulle dra igång direkt.

Vänföreningens ekonomiska stöd ger Sjöhistoriska museet möjligheter att utvecklas och möta fler besökare och på ett lättillgängligt sätt lyfta fram svensk sjöfartshistoria, både i fysisk och i digital form.

DAGLIGA VISNINGAR

Sjöhistoriskas dagliga visningar ingår i entrépriset. Viss variation i utbudet av dagliga visningar kan förekomma, som vid skollov. Du kan alltid hitta information om vilka visningar som erbjuds just idag på sjohistoriska.se.

FLYKTEN FRÅN BALTIKUM

Visningen är cirka 45 minuter och erbjuds året ut

Visningen ger en fördjupad bild av utställningen Flykten från Baltikum 1943–1944. Utställningen och visningen handlar om flykten från Baltikum över Östersjön till Sverige under åren 1943–1944. Ta del av berättelser från flykten och de medtagna föremål som minner om livet på andra sidan Östersjön.

INTRODUKTIONSVISNING – SVENSK SJÖHISTORIA

Visningen är cirka 25–30 minuter och erbjuds året ut

Välkommen på en introduktionsvisning av Sveriges sjöfartshistoria. Följ med på visning med en av våra guider som berättar om Nordens rika maritima arv genom äldre tiders sjöfart fram till våra dagar och den viktiga roll den spelat för Sveriges utveckling.

BOKNINGSPERIOD

Till vissa programpunkter behöver du köpa en biljett. Det gör du enkelt på sjohistoriska.se.

BOKADE VISNINGAR

1 500 kr/guide + Entréavgift

Utbudet av bokningsbara visningar finns på sjohistoriska.se.

GRUPPBESÖK

Driver du ett företag? Missa då inte att ni kan bli voucherkund hos oss och få ett särskilt pris för grupper.

FEST OCH KONFERENS

Hyr museets lokaler för seminarier, konferens eller fest. Vi bjuder in till oväntade maritima upplevelser, ny kunskap och inspirerande perspektiv på dåtid och nutid. Läs mer om vårt utbud på sjohistoriska.se

KONTAKTUPPGIFTER BOKNING

Telefon: 08-519 549 30 (måndag-fredag kl. 09.00-11.00)

E-post: bokningen.sm@smtm.se

Från Flykten från Baltikum

1944 flydde åttaåriga Ulvi Paff från Tallin med sin familj, de fick med sig ett par hastigt packade resväskor och denna nalle. Nallen hade Ulvi i famnen på den vågiga vägen mot Sverige, ombord på motorskonaren M/S Salmi. År 2020 minns Ulvi ännu hur upprörd hon blev när familjen hade anlänt till Brevik, Sverige, och hon blev fråntagen sin nalle för desinficering.

Lekrummet Blubb och skaparverkstaden Ruskpricken. Foto: Anneli Karlsson/Sjöhistoriska

BARN OCH FAMILJ

SKAPARVERKSTADEN RUSKPRICKEN

Öppet alla helger och skollov från 5 oktober. Extraöppet helgen 7 – 8 september. Medföljande vuxna ansvarar själva för sina barn.

I skaparverkstadens kreativa och lugna rum får vuxna och barn tillsammans skapa egna alster utifrån Sjöhistoriskas olika teman. Materialkostnad per barn är 50 kr och betalas i museets huvudentré. Skaparverkstaden har öppet på helger och skollov kl. 10:15 – 16:30, lunchstängt kl. 12:00 – 12:45.

Vid lovverksamhet är skaparverkstaden öppen för enskilda familjer. Fritidsgrupper kan dock boka besök under andra perioder. Läs mer om Sjöhistoriskas pedagogiska program på www.sjohistoriska.se/skola.

BLUBB

Blubb är för barn 0 – 6 år tillsammans med sitt vuxna sällskap.

Välkommen till en magisk undervattensvärld – Sjöhistoriskas lekrum Blubb! Följ med in i en magisk del av Östersjön med ubåtar, fiskar, sjunkna skatter och vrak. Här är det fritt fram för lek och fullt med saker att se och göra: åka rutschkana i segelfartyget, styra fiskebåten, meka och lösa problem i maskinrummet, klä ut sig till kapten och undersöka den sjunkna lasten.

Även för de allra yngsta bjuder rummet på fina upplevelser. I en avskärmad del finns mjukdjur, böcker och möjlighet att lyssna på sagor.

Mer information hittar du på sjohistoriska.se

SJÖHISTORISKAS FARTYGSPIR – FRI ENTRÉ

Sommaröppet: 24 maj – 1 september, tisdag-söndag kl. 11:00 – 18:00

Helgöppet i september: 7 – 8/9, 14 – 15/9, 21 – 22/9 kl. 11:00 – 18:00

Upplev livet ombord och se stora ångmaskiner. Vid fartygspiren utanför Vasamuseet ligger bland annat isbrytaren Sankt Erik, Minsveparen M 20, vedettbåten Sprängaren och fyrskeppet Finngrundet. Piren gästas dessutom ofta av andra historiska fartyg.

Passa också på att ta del av Galärvarvsområdets långa och spännande marina historia - här har flottan byggt allt från galärer till sjöflygplan och ubåtar. Våra kunniga museilärare genomför visningar och svarar på frågor hela dagen.

RINDÖ BÅTMAGASIN – FRI ENTRÉ

Öppet: 17 – 18 augusti, 14 – 15 september, 11 – 13 oktober, kl. 10:00 – 16:00

Sjöhistoriskas unika fritidsbåtssamling förvaras på östra sidan av Rindö. Under ett par helger håller Rindö båtmagasin öppet för besökare. Här hittar du allt från Gustav III:s slupar till olika kanoter, segelbåtar, Petterssonbåtar, Albin 25 och andra folkära båtar.

Invigningen av Södertälje kanal 1924. Foto: Fritz Pettersson/Sjöhistoriska

FOTOUTSTÄLLNING: SÖDERTÄLJE KANAL 100 ÅR

Oktober – januari, Södertälje stadshus

Sjöhistoriska uppmärksammar Södertälje kanals 100 års-jubileum!

Kom och se Fritz Petterssons fantastiska foton som dokumenterade bygget av Södertälje kanal mellan åren 1917–1924. Ett urval av fotografierna visas i Södertälje stadshus från oktober till januari.

Fotografierna ingår i Sjöhistoriskas samling och utställningen är ett samarbete mellan Sjöhistoriska, Torekällbergets friluftsmuseum och Södertälje kommun.

Sjöhistoriska öppettider:

tisdag-söndag: kl. 10:00 – 17:00

måndag: stängt (undantag för höstlov 28/10 och jullov 30/12 samt 6/1)

stängt: 23-25 december, 31 december och 1 januari

Entréavgift 2024:

vuxen: 120 kr

barn/ungdom: 0 kr

pensionär/student: 100 kr

årskort: 180 kr

medlemskap i Sjöhistoriskas vänner: 300 kr

SJÖHISTORISKA MUSEET

Adress: Djurgårdsbrunnsvägen 24, Stockholm

E-post: sjohistoriska@smtm.se

Telefon: 08-519 549 20